

Medborgarparlamentets *informationspaket*

Informationspaketet har sammanställts av riksdagens informationstjänst och arrangörerna av medborgarparlamentet. Under beredningen har experter som används av medborgarparlamentet och representanter från olika intressegrupper hörts.

Innehåll

Vad är medborgarparlamentet?	3
Diskussionsregler	5
Medborgarinitiativ som behandlas av medborgarparlamentet	
Övervakat användningsrum för narkotikaanvändare	6
Legalisering, reglering och beskattning av cannabis	9
Lagförslag om skäligare bränsleskatt och säkerställande av en skälig prisnivå	12
Avskaffning av drivkraftsskatten för diesel och införande av stöd för distributionsskyldighet för diesel	16
Hur behandlas medborgarinitiativ i riksdagen?	20
Lista över narkotikarelaterade ord	21
Lista över ord som berör bränsleskatter	22

Vad är *medborgarparlamentet?*

I medborgarparlamentet tar vanliga medborgare del av information, diskuterar i grupper om cirka tio personer och lyssnar till expertutlåtanden om teman relaterade till fyra **medborgarinitiativ**. Temana är **tillåtelse av användningsrum för narkotika, legalisering av cannabis, skälig bränslebeskattning och avskaffande av drivkraftsskatten för diesel**.

Deltagarna i medborgarparlamentet svarar på enkäter där deras åsikter om diskussionens ämnen, deras inställning till medborgarinitiativ och andra politiska attityder kartläggs. Medborgarparlamentet följer modellen för **deliberativa opinionsundersökningar** (deliberative poll®) som utvecklats av professor James Fishkin (Stanford University) för att undersöka välvägdade medborgaråsikter.

Medborgarparlamentets mål är att stödja riksdagen i behandlingen av medborgarinitiativ. Därför sammanställs en **rapport** baserad på deltagarnas åsikter och **överlämnas till de utskott som behandlar medborgarinitiativen**.

Expertutlåtanden i medborgarparlamentet

I medborgarparlamentet hörs två typer av experter. En del av dem är **opartiska** när det gäller diskussionsämnet, och deras expertis grundar sig på utbildning och deras position i någon opartisk organisation (ministerium, expert- och/eller forskningsinstitut). De andra är **representanter för olika intressegrupper** och de är antingen för eller emot de ärenden som drivs i

---

Bekanta dig noggrant med informationspaketet innan du deltar i medborgarparlamentet. Du kan också använda det som referens under diskussionen.

initiativen. Representanterna för intressegrupperna väljs så att det finns lika många förespråkare som motståndare.

Deltagarna i medborgarparlamentet förbereder gruppvis frågor till experterna. Arrangörerna av medborgarparlamentet väljer ut frågor som ska ställas till experterna så att de representerar olika synpunkter på ämnet i fråga.

Informationspaketet

Medborgarparlamentets **informationspaket** ger dig **objektiva fakta** om de fyra ämnen som behandlas i medborgarparlamentet. Förutom fakta presenteras även de vanligaste argument som ofta framförs för och emot ämnet i fråga i den offentliga debatten.

Bekanta dig noggrant med informationspaketet innan du deltar i medborgarparlamentet. Du kan också använda det som referens under diskussionen.

Informationspaketet inleds med en beskrivning av de **regler som styr medborgarparlamentets diskussioner**. Därefter behandlas användningsrum för narkotika, legalisering av cannabis och bränsle- och dieselbeskattning. Informationspaketet avslutas med en beskrivning av hur medborgarinitiativ behandlas i riksdagen och hur medborgarparlamentets resultat används där.

Diskussionsregler

Syftet med diskussionsreglerna är att skapa en trygg och respektfull diskussionsmiljö i varje smågrupp. Bekanta dig med reglerna innan du deltar i diskussionen.

Respektera de andra medlemmarna i medborgarpanelen. Använd ett respektfullt kroppsspråk – att himla med ögonen eller skaka på huvudet uppfattas ofta som respektlöst. Tala respektfullt med andra medlemmar i din grupp. Undvik uttryck som nedvärderar någons religion, kultur, etniska bakgrund, modersmål, könstillhörighet eller sexuella läggning.

Berätta vad du tycker och motivera din åsikt. Diskussionen ska vara jämlik, vilket innebär att alla deltagare ska kunna uttrycka sina åsikter. De egna åsikterna måste motiveras.

Lyssna på andra och bemöt deras åsikter öppet och utan fördomar. Var beredd att lära dig något och var öppen för ny kunskap. Var beredd att ändra dina åsikter om andras argument är övertygande.

Tala kortfattat och tydligt och försök att undvika att avbryta andra eller hålla långa monologer.

Var samarbetsvillig. Om du tycker annorlunda, försök att uttrycka din oenighet på ett konstruktivt sätt. Olika åsikter är tillåtna och alla behöver inte vara överens.

Delta i hela diskussionen och var observant.

Moderatorn, som leder diskussionen, övervakar också diskussionen. Moderatorn ser till att diskussionen är rättvis och att alla får uttrycka sina åsikter. Moderatorns uppgift är inte att styra diskussionens innehåll eller uttrycka åsikter. Moderatorn kan ingripa vid respektlöst språk eller beteende. Diskussionen kan löpa fritt, men moderatorn ser till att alla får ordet.

Övervakat användningsrum för narkotikaanvändare

Medborgarinitiativ
MI 3/2023 rd

Medborgarinitiativets förslag

Medborgarinitiativet föreslår att man inleder en lagberedning som möjliggör en försöksperiod för användningsrum för narkotika. I dessa användningsrum tillåts användning av narkotika under övervakade förhållanden. Målet är enligt dem som stöder tillåtandet av användningsrum att minska de skadliga effekterna av narkotika för användarna, miljön och samhället samt att erbjuda narkotikaanvändare stöd och rådgivning inför eventuell behandling. Finlands nuvarande lagstiftning möjliggör inte användningsrum för narkotika.

Narkotikaanvändningen i Finland

Enligt Institutet för hälsa och välfärd (THL) har användningen av narkotika ökat i Finland sedan 1990-talet. Detta framkommer i avloppsundersökningar och enkätundersökningar som gjorts bland medborgarna samt av antalet förgiftningar och dödsfall relaterade till narkotika. Man uppskattar att det i dag finns cirka 25 000 användare av injicerbara droger i Finland.

De flesta narkotikaanvändarna finns i de större städerna i södra Finland. Det finns en del skillnader mellan städerna när det gäller vilka droger som används. Särskilt användningen av kokain har ökat kraftigt i Helsingfors under de senaste åren jämfört med i resten av landet. Enligt Statistikcentralen dog totalt 287 personer av narkotika i Finland år 2021. Det är det största antalet dödsfall sedan mätperioden inleddes år 2006. Allra mest ökade dödsfallen bland personer i åldern 30–44 år.

Användningsrum för narkotika

Ett användningsrum för narkotika skulle erbjuda en plats för användning av injicerbara droger, men det skulle samtidigt vara en plats där också olika social- och hälsovårdstjänster erbjuds.

Med hjälp av användningsrum strävar man efter att nå följande målsättningar:

1. Säkerhet: I användningsrummen finns sterila användningsmaterial, vilket minskar smittoriskerna för exempelvis HIV och hepatit bland användarna.
2. Förebyggande av överdoser: Utbildad personal kan agera snabbt vid eventuella överdoser. De kan ge första hjälpen och vid behov kalla på ambulans.
3. Rådgivning och stöd: I användningsrummen finns kompetent personal som erbjuder användarna stöd och rådgivning. De kan diskutera användningen av narkotika, hälsoproblem och hjälpa till med att söka behandling.

I många länder runtom i världen är användningsrum för narkotika tillåtna. Det första användningsrummet för narkotika etablerades i Bern i Schweiz år 1986. För närvarande finns användningsrum i tolv länder i Europa, totalt cirka 100 stycken. Användningsrum finns i Nederländerna, Tyskland, Spanien, Danmark, Grekland, Frankrike, Norge, Island, Belgien, Portugal, Luxemburg och Schweiz. Utanför Europa finns användningsrum åtminstone i Australien, Kanada och USA. De flesta länder i Europa och övriga världen saknar ändå användningsrum för narkotika.

Det första användningsrummet för narkotika etablerades i Bern i Schweiz år 1986. För närvarande finns användningsrum i tolv länder i Europa, totalt cirka 100 stycken.

Argument *för* och *emot* medborgarinitiativet

Här är några vanliga argument som ofta framförs för och emot medborgarinitiativet:

FÖR:

- 1 Användningsrum minskar hälsorisker och dödsfall till följd av överdoser bland narkotikaanvändare.
- 2 Tillgången till användningsrum leder till att narkotikaanvändningen på offentliga platser minskar, vilket också gör påverkan på miljö och andra människor mindre.
- 3 Användningsrum gör att både antalet besök på akuten och vårdkostnader relaterade till narkotikaanvändning minskar, eftersom överdoser och andra hälsoproblem kan förebyggas eller behandlas snabbt.

EMOT:

- 1 Användningsrum kan uppmuntra till narkotikaanvändning.
- 2 Underhåll av användningsrum medför kostnader som måste täckas med skattemedel.
- 3 Även om användningsrum har visat sig ha kortsiktiga fördelar, är det svårt att bedöma vilken effekt de har i ett längre perspektiv.
- 4 Användningsrum kan leda till nedskräpning i närområdet.

Legalisering, reglering och beskattning av cannabis

Medborgarinitiativ
11377

Medborgarinitiativets förslag

Medborgarinitiativet föreslår att lagberedning inleds för att legalisera cannabis så att användning, innehav, egen odling, tillverkning och försäljning tillåts med bestämda åldersgränser.

Bakgrundsinformation om cannabis

Cannabis är olagligt i Finland. All verksamhet som innefattar cannabis är kriminell enligt strafflagens 50:e kapitel. I Finland är alltså användning, innehav, odling och försäljning av cannabis inte tillåtet.

Cannabis är den mest använda narkotikan i Finland. Uppskattningsvis 800 000 finländare har provat cannabis någon gång i sitt liv. Cirka 100 000 personer använder cannabis varje månad, och 10 000 finländare använder dagligen cannabis. Användningen är vanligast bland personer i åldern 25–34 år.

Cannabisväxten innehåller ett hundratal olika cannabinoidföreningar. Den centrala beroendeframkallande cannabinoiden är delta-9-tetrahydrokannabinol, THC. THC-nivåerna varierar mellan olika cannabisvarianter. Cannabidiol, CBD, är en annan viktig cannabinoid. Användnings sättet påverkar hur de psykoaktiva effekterna av cannabis framträder. Vid rökning eller ånginhalering börjar den omedelbara effekten inom några minuter och varar i 1–4 timmar beroende på dosen. Vid oral konsumtion börjar de omedelbara effekterna inom 0,5–2 timmar och varar i 4–10 timmar. Även efter de omedelbara effekterna kan cannabis påverka prestandan negativt under flera timmar och upp till ett dygn.

Cannabis har använts som medicin mot till exempel kronisk smärta, spasticitet vid multipel skleros (MS) och anorexi. Medicinsk användning av cannabis har varit laglig i Finland sedan 2008. I de flesta medicinska studier har cannabis effektivitet som läkemedel ansetts

---

Under de senaste åren har straffen för cannabisanvändning förmindrats i många länder.

vara blygsam. De flesta sjukdomar kan behandlas med effektivare och säkrare läkemedel än cannabis. Vid medicinsk användning har cannabis samma biverkningar som vid användning utan recept.

Regleringen av cannabis i världen

Enligt Förenta nationernas (FN) konventioner om narkotika bör odling, distribution och innehav av cannabis bara tillåtas för "medicinska och vetenskapliga ändamål". Enligt Europeiska centret för övervakning av narkotika och narkotikamissbruk (EMCDDA, European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction) bör personligt innehav av narkotika vara ett brott för att förebygga användning. I de flesta länder leder innehav till fängelsestraff.

Under de senaste åren har straffen för cannabisanvändning förmindrats i många länder. I vissa länder är cannabis lagligt endast för medicinskt bruk, medan det i andra länder även är lagligt för rekreationellt bruk. Uruguay var det första landet i världen som legaliserade cannabisbruk år 2013. Användningen av cannabis är dock fortfarande strikt reglerad i landet, och medborgare måste registrera sig som konsument av cannabis. I Kanada är det sedan år 2018 lagligt att köpa, sälja, inneha och odla en begränsad mängd cannabis. I USA har flera delstater legaliserat cannabis för både rekreationellt och medicinskt bruk. Exempelvis har Kalifornien, Colorado, Washington, Oregon och många andra delstater legaliserat cannabis i någon form. I Nederländerna är försäljningen av cannabis tillåten i begränsade mängder på "kaféer". Också odling av cannabis är tillåtet på vissa villkor. I Portugal har användningen av all narkotika, inklusive cannabis, avkriminaliserats, vilket innebär att det inte finns några straffrättsliga påföljder för narkotikaanvändning. De flesta länder i världen tillåter ändå inte användning av cannabis.

Argument för och emot medborgarinitiativet

Här är några vanliga argument som ofta framförs för och emot medborgarinitiativet:

FÖR:

- 1 Legalisering av cannabis kan minska brottsligheten genom att den olagliga cannabismarknaden minskar och i stället förflyttas till den lagliga handeln. Detta kan minska belastningen på fängelser och rättssystemet. Dessutom kan det leda till att färre människor får en anmärkning i sitt brottsregister för små mängder cannabis, något som kan påverka deras framtid när det gäller arbete och andra möjligheter.
- 2 Legaliseringen kan innebära en ny industri med nya jobb och generera betydande skatteintäkter för staten.
- 3 Legaliseringen är delvis baserad på individens frihet och självbestämmanderätt. Begränsningen av cannabisanvändning kan anses inskränka individens personliga val när användningen inte utgör någon fara för andra.

EMOT:

- 1 Cannabis leder till hälsorisker, särskilt för unga vars hjärnor fortfarande utvecklas. Långvarigt bruk kan leda till minnesproblem, minskad motivation och psykiska problem.
- 2 En legalisering av cannabis kan leda till ökat beroende och missbruk, vilket kan påverka både individernas och samhällets välbefinnande.
- 3 Cannabisens effekter kan påverka förmågan att köra bil på ett säkert sätt. En legalisering kan innebära att fler bilförare använder cannabis, vilket i sin tur kan öka risken för trafikolyckor.
- 4 Förflyttning av den olagliga marknaden: En legalisering innebär inte nödvändigtvis att den olagliga cannabismarknaden upphör att existera. Det är också möjligt att brottslingar fortsätter sin olagliga försäljning av cannabis till lockande priser. Den här utvecklingen har man sett bland annat i Kanada.

Lagförslag om skäligare bränsleskatt och säkerställande av en skälig prisnivå

Medborgarinitiativ
MI 1/2023 rd

Medborgarinitiativets förslag

Medborgarinitiativet föreslår att lagberedning inleds för att säkerställa en skälig prisnivå på bränslen. Det skulle innebära att varje person får frihet att röra sig på det sätt som passar var och en bäst. Den föreslagna lagen skulle kräva att tillverkningskatten för bränslen ses över och eventuellt justeras när någon åtgärd som höjer bränslepriserna träder i kraft eller minst en gång per år. Lagen skulle också kräva att tillverkningskatten för bränsle sänks med en cent för varje ökad procentenhet i distributionskyldigheten.

Bakgrundsinformation om bränslebeskattning

Trafiken är en betydande källa till statliga skatteintäkter. Lagen om fordonsskatt reglerar fordonsskatten, som består av en grundskatt och en drivkraftsskatt som tas ut på fordon som inte drivs med bensin.

Europeiska unionen (EU) reglerar beskattningen av bränslen i Finland, så beskattningssatsen kan inte fritt bestämmas i landets egen lagstiftning. Beskattningen av energiprodukter och elektricitet regleras av energiskattedirektivet. Enligt direktivet är minimiskatten för bensin 35,9 cent per liter, medan minimiskatten för dieselloja är 33 cent per liter.

Med flytande bränslen avses bland annat bensin, diesel och flytande biobränsle. Beskattningen av flytande bränslen är en tillverkningsbeskattning, vilket är en indirekt skatt som baseras på konsumtionen

eller användningen av produkten. Nivån på beskattningen av flytande bränslen regleras i bränsleskattelagen. Tillverkningskatten för bränslen består av tre delar: energiinnehållsskatt, koldioxidskatt och en försörjningsberedskapsavgift.

I bränsleskattelagen fastställs skattesatserna för bensen och diesel samt för biobränslen som ersätter dessa. Koldioxidskattesatsen baseras på de genomsnittliga klimatpåverkande utsläppen från bränslet över dess hela livscykel. Därför är koldioxidskatten för biobränslen lägre än för fossila bränslen, och vissa biobränslen är helt befriade från koldioxidskatt.

Skattesatserna för bränslen fastställs i förhållande till skattesatsen för bensen. Det innebär att alla fossila och biobaserade bränslen bör ha samma energiinnehållsskatt som är bunden till skattenivån på bensen. Dieselskatten är dock inte lika hög som bensinskatten och skatten på ersättande biobränsle, eftersom energiinnehållsskatten för dieselolja har sänkts med 25,95 cent per liter. Denna sänkning kallas skatteutgift för dieselolja.

Den lättare beskattningen av dieselolja har syftat till att minska kostnaderna för lastbilstrafik och därigenom för exportindustrin, buss- och lastbilstjänster samt andra nyttofordon. Drivkraftsskatt tas också ut för gas- och elfordon.

Eftersom skattelättnaden för diesel är avsedd för nyttofordonen, jämnas skillnaderna i beskattningen av bensen och diesel för personbilsförare ut med hjälp av en drivkraftsskatt för diesel.

Nivån på den finländska energibeskattningen

Den finländska energibeskattningen är relativt hög jämfört med andra europeiska länder. Å andra sidan verkar bränsleskattens nivå i Finland inte ha ökat i reala termer under 2000-talet. Medelbeskattningen av bensen är med tanke på den allmänna prisutvecklingen för närvarande bara cirka en cent högre än den var under åren 2005 och 2010. Om bensinskattens utveckling relateras till hushållens inkomstutveckling är skattenivån nu ungefär 8 cent lägre än år 2005.

Prisutvecklingen för bensin beror huvudsakligen på faktorer som inte har med beskattning att göra. Den faktor som driver prisvariationen allra mest är det varierande oljepriset på världsmarknaden. Utöver detta har distributionskyldigheten gällande biodrivmedel gjort att bensinpriset har ökat.

Bakgrundsinformation om trafikens miljöpåverkan

Trafiken är en betydande källa till klimatpåverkande utsläpp. I Finland kommer över 90 procent av trafikens utsläpp från vägtrafiken. Inom vägtrafiken orsakar personbilar 54 procent av utsläppen, medan lastbilarna och godstransporterna står för 41 procent och de övriga transportmedlen för de resterande utsläppen.

Med hjälp av bränslebeskattningen kan man påverka mängden trafik och vilka transportmedel som används, liksom olika fordonstyper och deras energieffektivitet. Effekterna syns inte nödvändigtvis på kort sikt eftersom bilister inte kan ändra sina vanor så snabbt. På lång sikt ger det bilisterna fler möjligheter att påverka de kostnader som uppstår till följd av rörlighet – bostad, arbetsplats och fritidsaktiviteter kan påverkas så att behovet av privatbilskörning minskar.

Utsläppsregleringen i trafikens beskattning är mycket effektiv. Det finns dock skatteutgifter som minskar utsläppsregleringen. Till exempel gynnas lastbilar, bussar och lastbilar av den sänkta skattesatsen för diesel, vilket innebär att deras utsläppsreglering är betydligt mindre än för personbilar.

Det är typiskt för miljöbeskattning att en fungerande styrning minskar skatteintäkterna. Bränsleförbrukningen förblev oförändrad under perioden 2005–2019. De kalkylmässiga koldioxidutsläppen från vägtrafiken har minskat i huvudsak eftersom andelen biokomponenter i bensin och diesel har ökat.

I Finland kommer över 90 procent av trafikens utsläpp från vägtrafiken. Inom vägtrafiken orsakar personbilar 54 procent av utsläppen, medan lastbilarna och godstransporterna står för 41 procent och de övriga transportmedlen för de resterande utsläppen.

Argument för och emot medborgarinitiativet

Här är några vanliga argument som ofta framförs för och emot medborgarinitiativet:

FÖR:

- 1 Säkerställandet av en skälig prisnivå på bränsle hjälper till att minska bränslekostnadernas påverkan framför allt på låginkomsttagare.
- 2 Skäliga bränslepriser bidrar till att dämpa inflationspressen och stödja konsumenternas köpkraft. Det i sin tur kan främja ekonomisk tillväxt.
- 3 Att vi har högre bränsleskatt än våra viktiga handelspartner försvagar Finlands konkurrenskraft.

EMOT:

- 1 Sänkningen av bränsleskatten minskar incitamenten att övergå till miljövänligare transportformer. Lägre bränslekostnader kan öka användningen av privatbilstrafik och därigenom öka trafikens utsläpp.
- 2 Låga bränsleskatter ökar konsumtionen och ökar därmed beroendet av fossila bränslen. Detta kan försena övergången till en mer hållbar energisektor och användning av förnybara energikällor.
- 3 Låga bränsleskatter kan påverka den offentliga ekonomin negativt. Minskade intäkter från bränsleskatten kan påverka statens ekonomiska ställning och innebära utmaningar för finansieringen av offentliga tjänster.

Avskaffning av drivkraftsskatten för diesel och införande av stöd för distributionsskyldighet för diesel

Medborgarinitiativ
MI 2/2023 rd

Medborgarinitiativets förslag

I medborgarinitiativet föreslås att lagberedning inleds för att avskaffa drivkraftsskatten för diesel samt för att anpassa dieseln skatteutgift till den aktuella situationen genom att införa bättre lämpade stöd för distributionsskyldigheten i likhet med det som redan finns för distributionsskyldigheten gällande biobränslen. Enligt medborgarinitiativet bör stödet för distributionsskyldighet fastställas på samma nivå som den nuvarande skatteutgiften för diesel. I framtiden bör stödet för distributionsskyldighet granskas och höjas i enlighet med de ekonomiska effekterna av ökningen av distributionsskyldigheten för biobränslen. Genom att justera stödet för distributionsskyldighet kan man förhindra att dieselpriiset blir högre än bensinpriset när den procentuella distributionsskyldigheten för bensin ökar.

Information om beskattningen av diesel

Beskattningen av olika bränslen i Finland har beskrivits tidigare i detta informationspaket. Här behandlas drivkraftsskatten för diesel närmare.

Drivkraftsskatt

Drivkraftsskatten för fordon tas ut på personbilar som används med annan energi eller bränsle än bensin. Drivkraftsskatten jämnar ut beskattningsskillnaderna

mellan olika fordon och de bränslen som används så att skillnaderna i användningskostnader inte drabbar bilförarna.

Drivkraftsskatten för personbilar med dieselbränsle är baserad på det faktum att dieselbränsle inte beskattas fullt ut enligt energiskattens krav, eftersom man har velat stödja godstrafiken (framför allt lastbils- och busstrafiken). Det finns dock inga motsvarande argument för att stödja personbilar med dieselbränsle. Eftersom dieselbränslets energiskatt är lägre än vad som anges i de miljömässiga beskattningsgrunderna, tas drivkraftsskatt ut på personbilar med dieselbränsle.

Syftet med drivkraftsskatten är att jämna ut de skillnader mellan bensin och diesel som beskattningen medför. Med hjälp av drivkraftsskatten säkerställer man också att de krav på neutral energibesättning som ingår i EU:s regler för statsstöd uppfylls.

Förutom personbilar med dieselbränsle tas drivkraftsskatt ut på personbilar som använder en annan energikälla med lägre beskattningskrav, som el eller gas. Skatten på personbilar med gas- och eldrift har dock sänkts jämfört med dieselbilar.

Distributionsskyldighet

Målet med distributionsskyldigheten är att främja användningen av biobränslen. I Finland baseras främjandet av användningen av biobränslen i trafiken i första hand på en förpliktande skyldighet för bränsleföretag att årligen leverera en i lagen fastställd andel biobränsle som trafikbränsle.

Skattens utveckling

Intäkterna från drivkraftsskatten var år 2020 cirka 429 miljoner euro. Skatten för personbilar stod för 336 miljoner euro, skatten för paketbilar för 33 miljoner euro och skatten för lastbilar för 60 miljoner euro.

Den genomsnittliga skatten på diesel var före höjningen i augusti 2020 lägre än år 2021 när man räknar in inflationen. Under åren 2021–2023 höjs den genomsnittliga nominella skattesatsen för diesel på grund av den gradvisa avskaffningen av skattesänkningen

---

I Finland baseras främjandet av användningen av biobränslen i trafiken i första hand på en förpliktande skyldighet för bränsleföretag att årligen leverera en i lagen fastställd andel biobränsle som trafikbränsle.

för paraffinbaserad dieselolja. Å andra sidan innebär ökningen av andelen bibränsle till följd av distributionsskyldigheten sänkt dieselskatt.

Eftersom bibränslen är dyrare än fossila bränslen kan den skärpta distributionsskyldigheten innebära en ökning av de bränslen som omfattas av skyldigheten. Denna prisökning påverkar inte bara dieselpriiset, eftersom bensinförsäljningen också berörs av distributionsskyldigheten gällande bibränslen. Med de nuvarande marknadspriserna på bibränslen uppskattar man att den ökade distributionsskyldigheten för bibränsle under åren 2011–2021 har höjt det skattepliktiga priset på bensin och diesel med cirka sju cent per liter efter att koldioxidskatten har beaktats.

Skatteutgifterna för diesel och bibränslen som ersätter diesel minskades i januari 2012 till 25,95 cent per liter genom att höja skattesatserna med 7,9 cent per liter. För personbilar kompenseras höjningen i sin helhet genom att drivkraftsskatten sänktes.

Argument för och emot medborgarinitiativet

Här är några vanliga argument som ofta framförs för och emot medborgarinitiativet:

FÖR:

- 1 Avskaffandet av dieselbränsleskatten skulle sänka kostnaderna för konsumenter och företag som använder dieselmotorer.
- 2 Målet med att höja distributionsskyldigheten för biobränslen är att öka andelen förnybara bränslen i energikonsumtionen inom trafiken. Genom att avskaffa drivkraftsskatten för diesel och införa stöd för distributionskyldighet kan den prisökning som följer av ökningen av skyldigheten kompenseras och konkurrenskraften för förnybara bränslen ökas.
- 3 Eftersom distributionsskyldigheten primärt uppfylls med förnybar diesel, är det naturligt att kompensera prisökningen som följer av en utökad distributionsskyldighet genom att sänka drivkraftsskatten på diesel.

EMOT:

- 1 Genom att avskaffa drivkraftsskatten för diesel skulle en ojämlig situation uppstå där ägare av dieselmotorer skulle dra nytta av skattelättnader i högre grad än användare av andra bränslen. Detta kan upplevas som orättvist för förare och företag som använder andra bränslen eller miljövänligare alternativ som elbilar.
- 2 Drivkraftsskatten innebär intäkter till staten och att avskaffa den skulle därmed påverka statens ekonomi. Ägarna av dieselmotorer skulle kunna åtnjuta skattelättnader, men detta kan också leda till andra skattehöjningar eller nedskärningar i statens utgifter för att kompensera för de förlorade intäkterna.
- 3 Att gå vidare med medborgarinitiativet skulle troligtvis kräva ändringar i energiskattesystemets grundläggande principer, vilket inte nödvändigtvis skulle vara i linje med EU:s reglering. En konflikt med EU-regleringen skulle sannolikt begränsa möjligheterna att genomföra förslaget.

Hur behandlas medborgarinitiativ i riksdagen?

Enligt grundlagen har finländarna möjlighet att förse riksdagen med lagförslag genom medborgarinitiativ. För att ett medborgarinitiativ ska gå vidare till behandling i riksdagen krävs minst **50 000 underskrifter**.

Riksdagen är **skyldig att ta upp medborgarinitiativet till behandling**, men beslutet om att godkänna initiativet, liksom eventuella ändringar i det, fattas inom riksdagen. Behandlingen av medborgarinitiativet i riksdagen börjar med en remissdebatt i **plenum**. I slutet av debatten beslutar riksdagen till vilket **utskott** ärendet ska skickas för behandling.

Medborgarinitiativen som behandlas av medborgarparlamentet omfattar ett medborgarinitiativ om test av användningsrum för narkotika samt ett medborgarinitiativ om rimlig bränslebeskattning och avskaffande av dieselbränsleskatten som alla har lämnats in till riksdagen. Initiativet om användningsrum behandlas av **social- och hälsovårdsutskottet** och initiativen om bränslen behandlas av **statsutskottet**. Medborgarinitiativet om legalisering av cannabis har fått det nödvändiga antalet underskrifter, men det har ännu inte lämnats in till riksdagen.

Utskottet beslutar om det kommer att behandla medborgarinitiativet, hur det behandlas och inom vilken tidsram. Om utskottet avger ett **betänkande** om medborgarinitiativet återgår ärendet till plenum när behandlingen i utskottet är avslutad.

Under utskottsbehandlingen måste **medborgarinitiativets upphovsmän få möjlighet att höras**. Utskottet kan också höra **representanter från det ministerium som berörs** och andra **experter**. I detta sammanhang får utskottet även en **rapport baserad på medborgarparlamentet och hör arrangörerna av medborgarparlamentet**.

Utskottet kan avge ett **betänkande** om medborgarinitiativet för behandling i plenarsessionen. Å andra sidan kan utskottet också besluta att medborgarinitiativet inte understöds av utskottet och att **det inte blir någon fortsatt behandling**. Detta innebär inte att ärendet överges eller att medborgarinitiativet förkastas, utan det vilar i väntan på eventuella framtida åtgärder, exempelvis en regeringsproposition. Initiativet kan senare återupptas för behandling i utskottet. Ett medborgarinitiativ som inte behandlats ogiltigförklaras när valperioden är över.

Om ett medborgarinitiativ går vidare till plenum tas medborgarinitiativ som innehåller ett lagförslag upp under två behandlingar, medan ett initiativ i form av en åtgärd behandlas under ett enda tillfälle. Utgående från de beslut som fattats i plenum utarbetas ett svar eller en skrivelse från riksdagen som även skickas till ansvarspersonen bakom initiativet.

LISTA ÖVER NARKOTIKARELATERADE ORD

Depenalisering	Depenalisering innebär att användning av narkotika och exempelvis innehav av små mängder fortfarande är olagligt, men de bestraffas vanligtvis inte längre. Detta är möjligt genom en särskild bestämmelse i lagen, en så kallad åtgärdseftergift. Depenalisering kan ibland enbart avse förmildrade påföljder för användning och användningsrelaterade handlingar.
Dekriminalisering	Dekriminalisering innebär att användning av narkotika och exempelvis innehav av små mängder inte längre är olagligt enligt lag. Tillverkning, produktion, import, export, transport, transit, distribution och försäljning är i detta fall dock fortfarande straffbara handlingar.
Narkotika	Narkotika hänvisar till olagliga droger. Olagligheten hos substanserna fastställs i lagstiftningen, så narkotikans definition är juridisk. Narkotikans definition påverkas av nationell lagstiftning och Förenta nationernas konventioner.
Användningsrum för narkotika	Användningsrum för narkotika är platser där illegala droger kan användas under övervakning av hälsovårdspersonal. Rummet skulle också erbjuda narkotikaanvändarna olika social- och hälsovårdstjänster.
Cannabis	Cannabis är en drog som framställs ur olika sorters hampväxter. Cannabisprodukter inkluderar marijuana, hasch och hascholja.
Legalisering	Legalisering innebär allmän tillgänglighet till och laglig distribution av ämnen på ett särskilt reglerat sätt. Enligt en begränsad modell skulle tillgängligheten av narkotika, till exempel cannabis, regleras på ett sätt som liknar dagens reglering av alkohol och tobak. Enligt en mer liberal modell skulle tillgängligheten vara begränsad eller övervakad endast i begränsad utsträckning, som i vissa delstater i Nordamerika.
Injicerade droger	Injicerade droger hänvisar till narkotika som används genom att brukaren injicerar ämnet i en ven, det vill säga in i den del av blodomloppet som leder blodet till hjärtat.

LISTA ÖVER ORD SOM BERÖR BRÄNSLESKATTER

Fordonsskatt	Fordonsskatt måste betalas för person-, paket- och lastbilar, dvs. registrerade fordon i M- och N-klasserna. Fordonsskatten består av en grundskatt och en drivkraftsskatt. Grundskatten fastställs för fordon som tillhör M- och N-klasserna. Drivkraftsskatt fastställs för fordon använder en annan energi eller ett annat bränsle än bensin.
Biobaserade bränslen	Biobaserade bränslen, eller biobränslen, är bränslen som tillverkas av biomassa, dvs. organiskt material. För biobränsleproduktion odlas särskilt majs, sockerrör och oljepalm.
Distributions- skyldighet för biobränslen	Distributionskyldighet för biobränslen är en skyldighet för distributörer av drivmedel att årligen leverera en minimiandel biobränslen för användning. Distributionskyldigheten fastställer hur mycket biobränslen som måste säljas i Finland. Syftet med skyldigheten är att främja användningen av biobränslen som ersättning för bensin och diesel inom transportsektorn.
Dieseloljans skatteutgifter	Skatten på dieselolja är inte lika hög som skatten på motorbensin och ersättande biobränslen, utan skattenivån är lägre.
Energiskatt	Energiskatt avser tillverkningskatter på flytande bränslen samt på el och vissa bränslen.
Energiinnehållsskatt	Energiinnehållsskatt är en del av bränsleskatten och baseras på bränslets värmevärde, medan koldioxidskatt baseras på de genomsnittliga växthusgasutsläppen av växthusgaser under livscykelns gång.
Fossila bränslen	Fossila bränslen är bränslen som har bildats av biomassa och lagrats i marken. Exempel på fossila bränslen är kol, brunkol, naturgas och råolja som raffinerats till brännolja.

Koldioxidutsläpp	Koldioxidutsläpp uppstår vid förbränning. Slutprodukten är bland annat koldioxidgas. Koldioxidutsläppen har ökat i takt med användningen av fossila bränslen. Tillsammans med andra utsläpp bidrar koldioxidutsläppen till klimatförändringar.
Nyttofordon	Nyttofordon hänvisar till annat än privatpersoners personbilsanvändning, främst lastbilstrafik och bussar. Nyttofordon är kopplade till företagsverksamhet eller kollektivtrafik.
Klimatförändring	Klimatförändring hänvisar till den globala uppvärmning som orsakas av mänsklig aktivitet. Mänsklig aktivitet ger upphov till utsläpp som påverkar den globala uppvärmningen. Tre fjärdedelar av de utsläpp som påskyndar klimatförändringen kommer från förbränning av fossila bränslen som olja, kol och naturgas.
Drivkraftsskatt	Drivkraftsskatt på dieselolja används för att jämna ut de på grund av beskattningen olika prisnivåerna på bensen och diesel för personbilsförare.
Flytande bränslen	Flytande bränslen inkluderar motorbensen, dieselolja och flytande biodrivmedel.
Bränsleskattelagen	Bränsleskattelagen är en lag som reglerar tillverkningskatten på flytande bränslen.

